seeds & skills

SEEDS & SKILLS

Καλλιεργώντας δεξιότητες για την αναζωογόνηση των τουριστικών τόπων

D2.3

Οδικός χάρτης για τον μετασχηματισμό νοοτροπιών και θέσεων εργασίας στον τουρισμό

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ippocrate

FRAME
Foundation for the Research on Interaction and Socioeconomic Action

hochschule burgenland
University of Applied Sciences

TRAINING 2000 ITALY

CONFEDERACIÓN SINDICAL INDEPENDIENTE

Fetico

mathemagenesis

Πίνακας περιεχομένων

1. Περίληψη 3

2. Εισαγωγή 3

2.1 Σκοπός και πεδίο εφαρμογής 3

2.2 Μεθοδολογία 4

2.3 Ορισμός: Αναγεννητικός Τουρισμός 4

3. Επισκόπηση της εθνικής αγοράς εργασίας 5

3.1 Ισπανία 5

3.2 Ιταλία 5

3.3 Ελλάδα 6

3.4 Πολωνία 6

3.5 Αυστρία 6

4. Διακρατική ανάλυση της ζήτησης δεξιοτήτων 6

4.1 Τρέχουσα ζήτηση δεξιοτήτων (B1 — 12 δεξιότητες) 6

4.2 Μελλοντική ζήτηση δεξιοτήτων (B2 — 6 μελλοντικές δεξιότητες) 8

5. Δεξιότητες προτεραιότητας για το εκπαιδευτικό πρόγραμμα SEEDS & SKILLS 8

5.1 Προτεραιότητα 1 — Ψηφιακές δεξιότητες και ενσωμάτωση της τεχνολογίας (D2.2 Ενότητα 2) 9

5.2 Προτεραιότητα 2 — Σχεδιασμός αναγεννητικών εμπειριών (D2.2 Ενότητα 1) 9

5.3 Προτεραιότητα 3 — Αρχές ανάπτυξης αναγεννητικού τουρισμού (D2.2 Ενότητα 4) 9

5.4 Προτεραιότητα 4 — Χρηματοοικονομική διαχείριση για ΜΜΕ (D2.2 Ενότητα 5) 10

5.5 Προτεραιότητα 5 — Συν-δημιουργία με επίκεντρο την κοινότητα (D2.2 Ενότητα 3) 10

5.6 Προτεραιότητα 6 — Διαχείριση κινδύνων και σχεδιασμός ανθεκτικότητας (D2.2 Ενότητα 6) 10

6. Ευθυγράμμιση με το D2.2 — Πλαίσιο ικανοτήτων 10

6.1 Αποτελέσματα έρευνας: Τρέχουσες ικανότητες έναντι μελλοντικών δεξιοτήτων (A2.2, n=255) 10

6.2 Οι έξι εκπαιδευτικές ενότητες (D2.2) 11

6.3 Βασικά επαγγελματικά προφίλ (D2.2) 12

6.4 Ευθυγράμμιση με το πλαίσιο της ΕΕ 13

7. Συστάσεις ανά χώρα 13

7.1 Ισπανία 13

7.2 Ιταλία 13

7.3 Ελλάδα 13

7.4 Πολωνία 14

7.5 Αυστρία 14

8. Συνιστώμενες μορφές εκπαίδευσης και μέθοδοι παράδοσης 14

9. Συστάσεις πολιτικής 15

10. Κύριοι ενδιαφερόμενοι για την εφαρμογή του οδικού χάρτη 16

11. Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης 17

12. Συμπεράσματα 17

13. Βιβλιογραφία 19

1. Περίληψη

Ο παρών Οδικός Χάρτης για τη Μεταμόρφωση της Νοοτροπίας και των Θέσεων Εργασίας στον Τουρισμό (D2.3) αποτελεί βασικό παραδοτέο του προγράμματος Erasmus+ SEEDS & SKILLS (KA220-VET-F7326C49). Συνθέτει τις εθνικές αναλύσεις της αγοράς εργασίας και από τους πέντε εταίρους στην Ισπανία, την Ιταλία, την Ελλάδα, την Πολωνία και την Αυστρία, βασιζόμενος στην Αξιολόγηση Αναγκών Δεξιοτήτων και Κατάρτισης (A2.2) — μια έρευνα σε 255 επαγγελματίες του τουρισμού, φοιτητές και εκπαιδευτικούς στις πέντε χώρες-εταίρους — καθώς και στις συνεισφορές κάθε εταίρου για την Εθνική Ανάλυση της Αγοράς Εργασίας (A2.4). Έχει σχεδιαστεί ώστε να διαβάζεται σε συνδυασμό με το D2.2 — το Πλαίσιο Ικανοτήτων που εκπόνησε η Training2000 — το οποίο παρέχει τα μαθησιακά αποτελέσματα και τις ευθυγραμμίσεις με τα πλαίσια της ΕΕ που υλοποιούν τις προτεραιότητες που προσδιορίζονται εδώ.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ ΕΥΡΗΜΑΤΩΝ

- Ο τουρισμός απασχολεί μεταξύ 4% και 13% του εθνικού εργατικού δυναμικού και στις πέντε χώρες-εταίρους — ένας τομέας με σημαντικό οικονομικό και κοινωνικό βάρος σε όλα τα πλαίσια.
- Ο αναγεννητικός τουρισμός αναδύεται σε όλες τις χώρες-εταίρους, αλλά παραμένει πιο προχωρημένος στον πολιτικό διάλογο παρά στην πραγματική ζήτηση της αγοράς εργασίας ή στην παροχή κατάρτισης.
- Οι «Ψηφιακές Δεξιότητες & Ενσωμάτωση Τεχνολογίας» και ο «Σχεδιασμός Αναγεννητικών Εμπειριών» είναι οι μελλοντικές δεξιότητες που έλαβαν από κοινού την υψηλότερη βαθμολογία και στις πέντε χώρες (μέσος όρος A2.4: 4,6/5)· αυτό επιβεβαιώνεται από την έρευνα D2.2 (FS5: 3,60/5 και FS4: 3,58/5 — οι δύο κορυφαίες μελλοντικές απαιτήσεις).
- Το σημαντικότερο κενό κατάρτισης σε όλες τις χώρες-εταίρους: η σχεδόν πλήρης απουσία του αναγεννητικού τουρισμού ως ξεχωριστής έννοιας από τα υφιστάμενα προγράμματα σπουδών της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΕΕΚ) και των Ιδρυμάτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (ΙΤΕ).
- Προσδιορίζονται έξι δεξιότητες προτεραιότητας για το εκπαιδευτικό πρόγραμμα SEEDS & SKILLS, οι οποίες αντιστοιχούν άμεσα στις έξι ενότητες του D2.2.
- Η πιο προσιτή και αποτελεσματική μορφή κατάρτισης σε όλες τις χώρες-εταίρους: σύντομη, δομημένη σε ενότητες, διαδικτυακή μάθηση με αυτορυθμιζόμενο ρυθμό, προσαρμοσμένη στα εποχιακά πρότυπα απασχόλησης.
- Το D2.3 τροφοδοτεί άμεσα τα D3.1–D3.4 (εκπαιδευτικό υλικό) και τη διαδικασία διασφάλισης ποιότητας υπό την ηγεσία της MATHEMAGENESIS στο WP5.

2. Εισαγωγή

2.1 Σκοπός και πεδίο εφαρμογής

Ο παρών Οδικός Χάρτης αποτελεί το Παραδοτέο D2.3 του έργου SEEDS & SKILLS (KA220-VET-F7326C49), το οποίο εκπονήθηκε από την FETICO (Ισπανία) ως επικεφαλής του WP2, σε στενή συνεργασία με τις FRAME (Πολωνία), UASB (Αυστρία), IPPOCRATE και Training2000 (Ιταλία) και MATHEMAGENESIS (Ελλάδα).

Το D2.3 διαδραματίζει συγκεκριμένο και κεντρικό ρόλο στην αρχιτεκτονική του έργου SEEDS & SKILLS: μετατρέπει τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν μέσω του WP2 — της A2.2 «Αξιολόγησης Δεξιοτήτων και Εκπαιδευτικών Αναγκών» — μιας έρευνας σε 255 επαγγελματίες του τουρισμού, φοιτητές και εκπαιδευτικούς στις πέντε χώρες-εταίρους, καθώς και των A2.4 «Εθνικών Αναλύσεων της Αγοράς Εργασίας» — δομημένων εθνικών εκθέσεων που εκπόνησε καθένας από τους πέντε οργανισμούς-εταίρους — σε έναν στρατηγικό οδικό χάρτη που καθοδηγεί άμεσα την ανάπτυξη του εκπαιδευτικού υλικού ανοικτής πρόσβασης του έργου στο WP3. Υπό αυτή την έννοια, το D2.3 αποτελεί τη γέφυρα που συνδέει τα στοιχεία με τη δράση μεταξύ της ερευνητικής φάσης του έργου (WP2) και της φάσης των εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων (WP3).

Πιο συγκεκριμένα, η D2.3 εξυπηρετεί τρεις αλληλένδετους σκοπούς. Πρώτον, συνθέτει τη διακρατική βάση τεκμηρίωσης σχετικά με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας στον τομέα του τουρισμού και τα κενά κατάρτισης στις πέντε χώρες-εταίρους. Δεύτερον, προσδιορίζει και αιτιολογεί τις έξι δεξιότητες προτεραιότητας που αποτελούν τη βάση του εκπαιδευτικού προγράμματος SEEDS & SKILLS — δεξιότητες που υλοποιούνται άμεσα μέσω των έξι μαθησιακών ενοτήτων που ορίζονται στην D2.2 (το Πλαίσιο Δεξιοτήτων, που εκπονήθηκε από την Training2000). Τρίτον, παρέχει εφαρμόσιμες συστάσεις για τον σχεδιασμό της κατάρτισης, τη μεταρρύθμιση των πολιτικών και τη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών που εκτείνονται πέρα από το πλαίσιο του έργου, προσφέροντας στρατηγικό προσανατολισμό για ιδρύματα επαγγελματικής κατάρτισης, διαχειριστές τουριστικών προορισμών και υπεύθυνους χάραξης πολιτικής που επιδιώκουν να θεσμοθετήσουν τις ικανότητες του αναγεννητικού τουρισμού στα εθνικά τους πλαίσια.

Το D2.3 πρέπει, επομένως, να θεωρηθεί ως ένα «ζωντανό» στρατηγικό έγγραφο: καθοδηγεί τα άμεσα επόμενα βήματα του έργου (ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού στο WP3, διασφάλιση ποιότητας στο WP5, διάδοση στο WP4), ενώ παράλληλα παρέχει έναν μακροπρόθεσμο οδικό χάρτη για τη μετάβαση στις δεξιότητες του αναγεννητικού τουρισμού στην Ευρώπη πέρα από τη διάρκεια του έργου (2026–2030 και μετά). Έχει σχεδιαστεί ώστε να διαβάζεται σε συνδυασμό με το D2.2 — το Πλαίσιο Δεξιοτήτων — το οποίο παρέχει τα μαθησιακά αποτελέσματα και τις αντιστοιχίσεις με τα πλαίσια της ΕΕ (GREENComp, ENTREComp, DigComp 3.0) που υλοποιούν τις προτεραιότητες που προσδιορίζονται εδώ.

2.2 Μεθοδολογία

Το D2.3 βασίζεται σε δύο κύριες πηγές δεδομένων. Πρώτον, στην Αξιολόγηση Αναγκών Δεξιοτήτων και Κατάρτισης A2.2 (n=255 ερωτηθέντες σε τέσσερα προφίλ: φοιτητές, επαγγελματίες/εκπρόσωποι ΜΜΕ, εκπαιδευτικοί/εκπαιδευτές και ιδρύματα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΕΕΚ) — σχολεία και κέντρα κατάρτισης που παρέχουν επαγγελματική και τεχνική εκπαίδευση), η οποία παρείχε ποσοτικά δεδομένα σχετικά με τα τρέχοντα επίπεδα ικανοτήτων και τη μελλοντική ζήτηση δεξιοτήτων. Δεύτερον, η Εθνική Ανάλυση της Αγοράς Εργασίας A2.4, στην οποία κάθε εταίρος συμπλήρωσε ένα δομημένο έντυπο που κάλυπτε το εθνικό πλαίσιο απασχόλησης, τη ζήτηση δεξιοτήτων (πίνακες αξιολόγησης B1 και B2), την παροχή κατάρτισης, τα κενά και τις συστάσεις. Οι αξιολογήσεις του A2.4 αντιπροσωπεύουν την εκτίμηση των εμπειρογνωμόνων κάθε εταίρου, η οποία βασίζεται σε εθνικές εκθέσεις, μελέτες τομέων και τα αποτελέσματα της έρευνας A2.2 από τη χώρα τους.

2.3 Ορισμός: Αναγεννητικός Τουρισμός

Για τους σκοπούς του παρόντος Οδικού Χάρτη, ο αναγεννητικός τουρισμός νοείται ως μια προσέγγιση της τουριστικής ανάπτυξης που υπερβαίνει την ελαχιστοποίηση της βλάβης και αποσκοπεί στην ενεργή αποκατάσταση και βελτίωση των οικολογικών, κοινωνικών και πολιτιστικών συστημάτων εντός των οποίων λειτουργεί ο τουρισμός — αφήνοντας τους προορισμούς σε καλύτερη κατάσταση από ό,τι τους βρήκε. Η έννοια αυτή βασίζεται στη συστημική σκέψη, στις αρχές της κυκλικής οικονομίας, στην ενδυνάμωση των κοινοτήτων και σε σχεδιαστικές προσεγγίσεις που στοχεύουν στο να αφήνουν τους προορισμούς σε καλύτερη κατάσταση από ό,τι τους βρήκαν (Dredge, 2022· Bellato et al., 2022).

3. Επισκόπηση της εθνικής αγοράς εργασίας

Οι πέντε χώρες-εταίροι αντιπροσωπεύουν ένα ποικιλόμορφο δείγμα των ευρωπαϊκών τουριστικών οικονομιών. Ο Πίνακας 1 παρέχει μια συγκριτική επισκόπηση.

Χώρα	Απασχόληση	Κύριες προκλήσεις	Κενά στην κατάρτιση	Προτεραιότητες δεξιοτήτων
Ισπανία	2,8 εκατ. άμεσες θέσεις εργασίας (12–13% του ΑΕΠ)	Υψηλή εποχικότητα· κυριαρχία των ΜΜΕ· υπερτουρισμός στις πόλεις	Χαμηλή ευαισθητοποίηση σε θέματα αναγέννησης· ψηφιακό και περιβαλλοντικό χάσμα στις ΜΜΕ	Ψηφιακές δεξιότητες· Διαχείριση κινδύνων· Αρχές αναγεννητικής ανάπτυξης· Κοινοτική συν-δημιουργία· Χρηματοοικονομική διαχείριση
Ιταλία	3,4 εκατ. (με έμφαση στη διαμονή)	Εποχικότητα· αποπληθυσμός της ενδοχώρας· κατακερματισμός του εργατικού δυναμικού	Κατακερματισμένα προγράμματα σπουδών· απουσία ολοκληρωμένου πλαισίου αναγεννητικής ανάπτυξης	Αναγεννητική ανάπτυξη· Ενδυνάμωση της κοινότητας· Σχεδιασμός εμπειριών· Ψηφιακές δεξιότητες
Ελλάδα	1 στις 5 θέσεις εργασίας συνδέεται με τον τουρισμό	Ακραία εποχικότητα· υπερτουρισμός στα νησιά· χαμηλοί μισθοί	Απουσία αναγεννητικού τουρισμού· περιορισμένη κατάρτιση εκτός σεζόν	Ψηφιακές δεξιότητες; Διαχείριση κινδύνων; Σχεδιασμός αναγεννητικών εμπειριών; Διαπολιτισμική διαχείριση
Πολωνία	637.000 (~4,2% εργατικό δυναμικό)	Υψηλή εναλλαγή προσωπικού· κυριαρχία των ΜΜΕ· αναδυόμενη συνειδητοποίηση της αναγεννητικής τουριστικής ανάπτυξης	Ο αναγεννητικός τουρισμός δεν έχει ακόμη ενταχθεί στα προγράμματα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης — στα εκπαιδευτικά προγράμματα που προσφέρουν τα ιδρύματα επαγγελματικής εκπαίδευσης	Ψηφιοποίηση· Γνώσεις σχετικά με τις εκπομπές άνθρακα και τα κριτήρια ESG· Πολιτιστική κληρονομιά· Συν-δημιουργία από την κοινότητα
Αυστρία	282.000 εργαζόμενοι σε ισοδύναμο πλήρους απασχόλησης (6,9% του ΑΕΠ)	Ρεκόρ διανυκτερεύσεων το 2024· έλλειψη προσωπικού· 59% αλλοδαποί εργαζόμενοι	Εστίαση στη συμμόρφωση· σχεδόν απουσία δεξιοτήτων στον τομέα της αναγεννητικής οικολογίας	Λειτουργική αποδοτικότητα· Χρηματοοικονομική διαχείριση· Συστημική σκέψη· Διακυβέρνηση· Διαχείριση κινδύνων

3.1 Ισπανία

Η Ισπανία υποδέχτηκε περίπου 85 εκατομμύρια διεθνείς τουρίστες το 2023, αποφέροντας έσοδα άνω των 92 δισεκατομμυρίων ευρώ — 12–13% του ΑΕΠ και 2,8 εκατομμύρια άμεσες θέσεις εργασίας. Οι ΜΜΕ και οι πολύ μικρές επιχειρήσεις αντιπροσωπεύουν πάνω από το 90% των τουριστικών επιχειρήσεων. Η αγορά εργασίας χαρακτηρίζεται από έντονη εποχικότητα, επίμονη έλλειψη εργατικού δυναμικού μετά την πανδημία και σημαντικό χάσμα ψηφιακών δεξιοτήτων. Η έρευνα A2.2 (n=45) επιβεβαίωσε τη χαμηλή ευαισθητοποίηση σχετικά με τον αναγεννητικό τουρισμό σε όλα τα προφίλ.

3.2 Ιταλία

Ο τουριστικός τομέας της Ιταλίας υποστηρίζει περίπου 3,4 εκατομμύρια θέσεις εργασίας. Είναι ιδιαίτερα κατακερματισμένος, με κυρίαρχες τις οικογενειακές ΜΜΕ που ειδικεύονται στην πολιτιστική κληρονομιά, τη γαστρονομία και τον αγροτουρισμό. Η εποχική απασχόληση και οι γεωγραφικές ανισότητες μεταξύ των παράκτιων/αστικών κέντρων και των εσωτερικών περιοχών αποτελούν διαρθρωτικά χαρακτηριστικά. Οι αναγεννητικές πρωτοβουλίες — Albergo Diffuso και Rigenera Borgo — δημιουργούν νέες απαιτήσεις δεξιοτήτων που δεν καλύπτονται από τα υφιστάμενα προγράμματα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης — τα προγράμματα κατάρτισης που προσφέρονται από επαγγελματικά εκπαιδευτικά ιδρύματα.

3.3 Ελλάδα

Περίπου μία στις πέντε θέσεις εργασίας στην Ελλάδα συνδέεται άμεσα ή έμμεσα με τον τουρισμό. Η ακραία εποχικότητα στους νησιωτικούς προορισμούς και οι πιέσεις από τον υπερτουρισμό (Σαντορίνη, Μύκονος, Ρόδος) δημιουργούν έντονη ζήτηση για δεξιότητες παρακολούθησης της ευημερίας της κοινότητας και διακυβέρνησης. Ο αναγεννητικός τουρισμός δεν έχει ακόμη θεσμοθετηθεί στην ελληνική πολιτική, αλλά η μετάβαση προς τη βιωσιμότητα δημιουργεί σαφείς νέες απαιτήσεις δεξιοτήτων μεταξύ των Οργανισμών Διαχείρισης Προορισμών (DMO) — των φορέων που είναι υπεύθυνοι για τη διαχείριση και την προώθηση των τουριστικών προορισμών και οι οποίοι έχουν συσταθεί βάσει του ελληνικού νόμου για τη διακυβέρνηση του τουρισμού (Νόμος 4875/2021).

3.4 Πολωνία

Ο τουριστικός τομέας της Πολωνίας απασχολεί περίπου 637.000 εργαζόμενους (~4,2% του εργατικού δυναμικού), με κυρίαρχες τις μικρές και τις πολύ μικρές επιχειρήσεις στον τομέα της φιλοξενίας, της εστίασης και της τροφοδοσίας. Η υψηλή εναλλαγή προσωπικού και οι περιορισμένες επενδύσεις στην κατάρτιση αποτελούν διαρθρωτικά χαρακτηριστικά. Η Πολωνία παρουσιάζει ισχυρή δυναμική προς την αναγεννητική μετάβαση: το έργο ReTour, τα εργαστήρια του POT και η αυξανόμενη ακαδημαϊκή συμμετοχή σηματοδοτούν ένα αναδυόμενο οικοσύστημα. Η έρευνα A2.2 (n=43) επιβεβαιώνει τις υψηλότερες αξιολογήσεις μελλοντικών δεξιοτήτων στο πλαίσιο της κοινοπραξίας — η Πολωνία βαθμολογεί πέντε από τις έξι μελλοντικές δεξιότητες με 5/5.

3.5 Αυστρία

Ο τουριστικός τομέας της Αυστρίας συνεισφέρει το 6,9% του ΑΕΠ (282.000 εργαζόμενοι ισοδύναμοι πλήρους απασχόλησης). Οι ρεκόρ διανυκτερεύσεων το 2024 (154,3 εκατομμύρια διανυκτερεύσεις) συνυπάρχουν με διαρθρωτικές ελλείψεις εργατικού δυναμικού (το 49% των ξενοδόχων αναζητά ενεργά προσωπικό), τους χαμηλότερους μισθούς σε οποιονδήποτε αυστριακό κλάδο (διαμέσος
2.000 ευρώ/μήνα) και μια φθίνουσα ροή κατάρτισης (οι θέσεις μαθητείας μειώθηκαν από 9.000 σε 7.149 από το 2015). Η ανάλυση A2.4 του UASB παρέχει την πιο αυστηρή ανάλυση των κενών κατάρτισης στο πλαίσιο της κοινοπραξίας, επιβεβαιώνοντας ότι οι πέντε πιο αναγεννητικές ικανότητες απουσιάζουν σχεδόν εντελώς από την αυστριακή προσφορά σε οποιοδήποτε επίπεδο.

4. Διακρατική ανάλυση της ζήτησης δεξιοτήτων

Η ενότητα αυτή παρουσιάζει τη διακρατική συγκριτική ανάλυση με βάση τους πίνακες αξιολόγησης της ζήτησης δεξιοτήτων (B1: τρέχουσα ζήτηση ικανοτήτων· B2: μελλοντική ζήτηση δεξιοτήτων) από τις εθνικές αναλύσεις της αγοράς εργασίας που υποβλήθηκαν από τους πέντε εταίρους. Κλίμακα: 1 (πολύ χαμηλή ζήτηση) έως 5 (πολύ υψηλή ζήτηση / κρίσιμη).

4.1 Τρέχουσα ζήτηση δεξιοτήτων (B1 — 12 δεξιότητες)

1,0–2,9 Πολύ χαμηλή	3,0–3,4 Χαμηλή	3,5–3,9 Μέτρια	4,0–4,4 Υψηλή	4,5–5,0 Πολύ υψηλή	Κλίμακα: 1 = Πολύ χαμηλή ζήτηση / Μη σχετική --» 5 = Πολύ υψηλή ζήτηση / Κρίσιμη

Πίνακας 2 — B1 Τρέχουσα ζήτηση δεξιοτήτων ανά χώρα (Αξιολόγηση εμπειρογνωμόνων, A2.4)

Δεξιότητα	Ισπανία	Ιταλία	Ελλάδα	Πολωνία	Αυστρία	Μέσος όρος
Συστημική σκέψη — ο τουρισμός ως αλληλένδετο κοινωνικο-οικολογικό σύστημα	3	4	4	5	4	4,0
Κριτική σκέψη — αξιολόγηση των μακροπρόθεσμων περιβαλλοντικών, κοινωνικών και οικονομικών επιπτώσεων	4	4	4	5	4	4.2
Προώθηση της φύσης — αξιοποίηση των οικολογικών γνώσεων για τη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος του τουρισμού	3	4	4	5	4	4,0
Αποκατάσταση της βιοποικιλότητας — σχεδιασμός εμπειριών που αποκαθιστούν ενεργά τα οικοσυστήματα	2	4	3	4	4	3,4
Ανάλυση δεδομένων — χρήση ψηφιακών εργαλείων και παρατηρητηρίων για την παρακολούθηση της κατανάλωσης πόρων	4	4	5	4	5	4,4
Κυκλική οικονομία — εφαρμογή έξυπνων τεχνολογιών για την υλοποίηση κυκλικών μοντέλων	3	4	4	4	5	4,0
Ευημερία της κοινότητας — παρακολούθηση της ευημερίας των κατοίκων και της πολιτιστικής ζωντάνιας	3	3	4	5	5	4,0
Ενδυνάμωση της κοινότητας — υποστήριξη της τοπικής ιδιοκτησίας της πολιτιστικής κληρονομιάς και της ανάπτυξης του τουρισμού	2	4	3	5	5	3,8
Γνώση των πολιτικών — ανάλυση των τουριστικών πολιτικών για τον προσδιορισμό των ευθυνών και των ευκαιριών	4	3	3	3	5	3,6
Διακυβέρνηση με τη συμμετοχή πολλών ενδιαφερόμενων μερών — δημιουργία συνεργασιών που συνδυάζουν τις επιχειρηματικές δραστηριότητες με το δημόσιο καλό	4	4	4	4	4	4,0
Διαπολιτισμική διαχείριση — αναγνώριση και σεβασμός των διαφορετικών πολιτισμικών αξιών στον τουρισμό	3	4	5	5	5	4,4
Κατανομή της εύλογης αξίας — διασφάλιση της δίκαιης κατανομής των οφελών από τον τουρισμό	2	5	3	5	5	4,0

Η ανάλυση δεδομένων και η διαπολιτισμική διαχείριση είναι οι δύο δεξιότητες με τη συνολικά υψηλότερη βαθμολογία (και οι δύο 4,4/5), γεγονός που αντανακλά τη ζήτηση για ψηφιακή παρακολούθηση και τον πολυπολιτισμικό χαρακτήρα του εργατικού δυναμικού στον τομέα του τουρισμού. Η Ισπανία λαμβάνει σταθερά χαμηλότερες βαθμολογίες, γεγονός που αντανακλά το χάσμα μεταξύ των πολιτικών φιλοδοξιών και της πραγματικής ζήτησης στην αγορά εργασίας. Η αποκατάσταση της βιοποικιλότητας (3,4/5) και η ενδυνάμωση των κοινοτήτων (3,8/5) είναι οι δεξιότητες με τη χαμηλότερη βαθμολογία, γεγονός που υποδηλώνει ότι παραμένουν περισσότερο φιλοδοξίες παρά άμεσες απαιτήσεις. Η Πολωνία και η Αυστρία βαθμολογούν σχεδόν όλες τις δεξιότητες με 4 ή 5.

4.2 Μελλοντική ζήτηση δεξιοτήτων (B2 — 6 μελλοντικές δεξιότητες)

Πίνακας 3 — B2 Ζήτηση μελλοντικών δεξιοτήτων ανά χώρα (Αξιολόγηση εμπειρογνωμόνων, A2.4)

Μελλοντική δεξιότητα	Ισπανία	Ιταλία	Ελλάδα	Πολωνία	Αυστρία	Μέσος όρος
Διαχείριση κινδύνων και σχεδιασμός ανθεκτικότητας	5	3	5	3	4	4,0
Ανάπτυξη του αναγεννητικού τουρισμού	4	5	5	4	4	4,4
Συν-δημιουργία με επίκεντρο την κοινότητα	3	5	4	5	4	4,2
Ψηφιακές δεξιότητες και ενσωμάτωση της τεχνολογίας	5	4	5	5	4	4,6
Σχεδιασμός αναγεννητικής εμπειρίας	4	5	5	5	4	4,6
Χρηματοοικονομική διαχείριση για ΜΜΕ	4	4	4	5	5	4,4

Και οι έξι δεξιότητες του μέλλοντος βαθμολογούνται κατά μέσο όρο πάνω από 4,0/5 — ισχυρότερη διακρατική συναίνεση σε σχέση με το B1. Οι ψηφιακές δεξιότητες και ο σχεδιασμός αναγεννητικών εμπειριών καταλαμβάνουν από κοινού την πρώτη θέση (4,6/5). Η Ιταλία, η Ελλάδα και η Πολωνία βαθμολογούν την ανάπτυξη του αναγεννητικού τουρισμού και τον σχεδιασμό εμπειριών με 5/5. Η Ισπανία βαθμολογεί τη διαχείριση κινδύνων με την υψηλότερη βαθμολογία (5/5 — ευπάθεια του κλίματος των παράκτιων περιοχών και των νησιών). Η Αυστρία βαθμολογεί τη «Διαχείριση Οικονομικών για ΜΜΕ» με 5/5, κάτι που συνάδει με τους τεκμηριωμένους περιορισμούς κεφαλαίου που αντιμετωπίζουν οι ΜΜΕ της χώρας.

5. Δεξιότητες προτεραιότητας για το πρόγραμμα κατάρτισης SEEDS & SKILLS

Με βάση τη συγκριτική ανάλυση των αξιολογήσεων της ζήτησης δεξιοτήτων και ικανοτήτων και στις πέντε χώρες-εταίρους, τα ευρήματα της έρευνας A2.2 (D2.2) και τις ποιοτικές αναλύσεις στις ενότητες των ποιοτικών συστάσεων και των πέντε εθνικών αναλύσεων της αγοράς εργασίας, ο παρών Οδικός Χάρτης προσδιορίζει έξι δεξιότητες προτεραιότητας — οι οποίες αντιστοιχούν άμεσα στις έξι ενότητες του D2.2.

Πίνακας 4 — Δεξιότητες προτεραιότητας για το πρόγραμμα κατάρτισης SEEDS & SKILLS

	Δεξιότητα	Βαθμολογία	Μεγαλύτερη ζήτηση	Αιτιολόγηση και σύνδεση με το D2.2
1	Ψηφιακές δεξιότητες και ενσωμάτωση της τεχνολογίας	Μέσος όρος B2: 4,6	Και οι 5 χώρες	Καθολική ζήτηση σε όλες τις χώρες και όλα τα προφίλ. Η Ισπανία, η Ελλάδα και η Πολωνία το βαθμολογούν με 5/5. Κρίσιμο για την ανταγωνιστικότητα των ΜΜΕ, την παρακολούθηση της βιωσιμότητας και τη διαχείριση προορισμών. Αντιμετωπίζεται άμεσα από το D2.2 Ενότητα 2.
2	Σχεδιασμός αναγεννητικών εμπειριών	Μέσος όρος B2: 4,6	IT, GR, PL (5/5)	Η δεξιότητα του μέλλοντος με την υψηλότερη βαθμολογία. Η πιο χαρακτηριστική ικανότητα του αναγεννητικού τουρισμού — η οποία απουσιάζει από όλες τις υπάρχουσες παροχές και στις πέντε χώρες, σύμφωνα με το εθνικές αναλύσεις. Αντιμετωπίζεται άμεσα από την ενότητα D2.2, Μονάδα 1.

	Ικανότητα	Βαθμολογία	Μεγαλύτερη ζήτηση	Αιτιολόγηση & σύνδεση με το D2.2
3	Αρχές ανάπτυξης του αναγεννητικού τουρισμού	Μέσος όρος B2: 4,4	IT, GR (5/5)	Βασική ικανότητα-πύλη. Χαμηλή ευαισθητοποίηση που επιβεβαιώνεται από το A2.2 (συνολικός μέσος όρος 3,51/5 για τη μελλοντική ζήτηση). Πύλη προς όλες τις άλλες αναγεννητικές ικανότητες. Αντιμετωπίζεται από το D2.2, Ενότητα 4.
4	Χρηματοοικονομική διαχείριση για ΜΜΕ	Μέσος όρος B2: 4,4	PL, AT (5/5)	Ο τουρισμός αποτελείται κατά 89–99% από ΜΜΕ σε όλες τις χώρες-εταίρους. Η χρηματοοικονομική βιωσιμότητα αποτελεί δομική προϋπόθεση για οποιαδήποτε αναγεννητική μετάβαση. Η Αυστρία την καταγράφει ως το πιο επείγον δομικό κενό. Αντιμετωπίζεται από το D2.2, Ενότητα 5.
5	Συν-δημιουργία με επίκεντρο την κοινότητα	Μέσος όρος B2: 4,2	IT, PL (5/5)	Κρίσιμο σε περιπτώσεις υπερτουρισμού (Ισπανία, Ελλάδα) και κοινοτικού τουρισμού (Πολωνία, Ιταλία). Έρευνα D2.2: το υψηλότερο τρέχον κενό επάρκειας (Κοινοτική ιδιοκτησία της πολιτιστικής κληρονομιάς, μέσος όρος 3,16/5). Αντιμετωπίζεται από το D2.2, Ενότητα 3.
6	Διαχείριση κινδύνων και σχεδιασμός ανθεκτικότητας	Μέσος όρος B2: 4,0	ES, GR (5/5)	Υψηλή επείγουσα ανάγκη σε περιβάλλοντα ευάλωτα στις κλιματικές αλλαγές. Η Αυστρία επιβεβαιώνει την τεκμηριωμένη απουσία του θέματος από την υπάρχουσα εκπαίδευση ξεναγών, παρά τη ρητή ζήτηση του κλάδου. Αντιμετωπίζεται από το D2.2 Ενότητα 6.

5.1 Προτεραιότητα 1 — Ψηφιακές δεξιότητες και ενσωμάτωση της τεχνολογίας (D2.2 Ενότητα 2)

Η πιο καθολική και άμεσα απαιτούμενη ικανότητα και στις πέντε χώρες και σε όλα τα προφίλ των ερωτηθέντων. Το κενό στην εκπαίδευση είναι ιδιαίτερα έντονο στις ΜΜΕ και στις αγροτικές περιοχές. Το D2.2 Ενότητα 2 (Ενότητες 2.1–2.3) ασχολείται με βιώσιμα ψηφιακά εργαλεία, την παρακολούθηση της κατανάλωσης πόρων και τη μακροπρόθεσμη τεχνολογική στρατηγική — ανταποκρινόμενο άμεσα σε αυτή την προτεραιότητα. Ευθυγράμμιση με το πλαίσιο D2.2: DigComp 3.0.

5.2 Προτεραιότητα 2 — Σχεδιασμός Αναγεννητικών Εμπειριών (D2.2 Ενότητα 1)

Η δεύτερη δεξιότητα με την υψηλότερη βαθμολογία για το μέλλον. Η πιο χαρακτηριστική ικανότητα του αναγεννητικού τουρισμού — η ικανότητα να συν-σχεδιάζονται εμπειρίες επισκεπτών που συμβάλλουν ενεργά στην αποκατάσταση του οικοσυστήματος, τη διατήρηση του πολιτισμού ή το όφελος της κοινότητας. Πρακτικά απουσιάζει από όλες τις υπάρχουσες προσφορές σε όλες τις χώρες-εταίρους. Η Ενότητα 1 (Ενότητες 1.1–1.3) του D2.2 ασχολείται με τις αρχές αποκατάστασης της φύσης, τον σχεδιασμό δραστηριοτήτων διατήρησης και την οικολογική υπεράσπιση. Ευθυγράμμιση πλαισίου D2.2: GREENComp, ENTREComp.

5.3 Προτεραιότητα 3 — Αναγεννητικός Τουρισμός (D2.2 Ενότητα 4)

Βασική δεξιότητα-κλειδί — χωρίς τη βασική κατανόηση των αρχών της αναγεννητικής ανάπτυξης, όλες οι άλλες δεξιότητες στερούνται πλαισίου. Η έρευνα D2.2 επιβεβαιώνει ότι αποτελεί την τέταρτη υψηλότερη μελλοντική ζήτηση (3,51 στα 5). Το D2.2 Ενότητα 4 (Ενότητες 4.1–4.2) ασχολείται με τις βασικές αρχές της κυκλικής οικονομίας και τις λειτουργίες μηδενικών αποβλήτων. Ευθυγράμμιση με το πλαίσιο D2.2: GREENComp (Προώθηση της Φύσης).

5.4 Προτεραιότητα 4 — Χρηματοοικονομική διαχείριση για τις ΜΜΕ (D2.2 Ενότητα 5)

Ο τουρισμός αποτελείται κατά 89–99% από ΜΜΕ σε όλες τις χώρες-εταίρους. Η χρηματοοικονομική βιωσιμότητα αποτελεί διαρθρωτική προϋπόθεση για την αναγεννητική μετάβαση. Έρευνα D2.2: βαθμολογία 3,46 στα 5 — η πέμπτη υψηλότερη μελλοντική ζήτηση. Η Αυστρία το καταγράφει ως το πιο επείγον διαρθρωτικό κενό. Το D2.2 Ενότητα 5 (Ενότητες 5.1–5.3) ασχολείται με την πλοήγηση στη χρηματοδότηση πράσινων έργων, την ανάλυση απόδοσης επένδυσης (ROI) για την οικολογική αναβάθμιση και τις στρατηγικές βιώσιμες επενδύσεις. Ευθυγράμμιση πλαισίου D2.2: ENTREComp.

5.5 Προτεραιότητα 5 — Συν-δημιουργία με επίκεντρο την κοινότητα (D2.2 Ενότητα 3)

Κρίσιμο σε περιβάλλοντα υπερτουρισμού (Βαρκελώνη, Πάλμα, Αθήνα, Σαντορίνη) και κοινοτικού τουρισμού (Πολωνία, Ιταλία). Έρευνα D2.2: βαθμολογία 3,55 στα 5 — η τρίτη υψηλότερη μελλοντική ζήτηση σε όλες τις χώρες, ενώ η «Κοινοτική ιδιοκτησία της πολιτιστικής κληρονομιάς» έχει τη χαμηλότερη τρέχουσα βαθμολογία επάρκειας (3,16 στα 5) — το μεγαλύτερο χάσμα μεταξύ τρέχουσας ικανότητας και μελλοντικής ζήτησης σε ολόκληρη την έρευνα. Το D2.2 Ενότητα 3 (Ενότητες 3.1–3.2) ασχολείται με τη χαρτογράφηση των ενδιαφερομένων, τη συμμετοχή τους και τη συν-δημιουργία πακέτων δίκαιου κέρδους. Ευθυγράμμιση πλαισίου D2.2: GREENComp, ENTREComp.

5.6 Προτεραιότητα 6 — Διαχείριση κινδύνων και σχεδιασμός ανθεκτικότητας (D2.2 Ενότητα 6)

Οξείες και τεκμηριωμένες κλιματικές απειλές και στις πέντε χώρες-εταίρους. Η Ισπανία και η Ελλάδα βαθμολογούν αυτό το στοιχείο με 5/5. Η Αυστρία επιβεβαιώνει την τεκμηριωμένη απουσία του θέματος από την υπάρχουσα εκπαίδευση σύμφωνα με τον οδηγό, παρά τη ρητή ζήτηση του κλάδου — το κενό που έχει ελεγχθεί με τη μεγαλύτερη αυστηρότητα στο πλαίσιο της κοινοπραξίας. Το D2.2 Ενότητα 6 (Ενότητες 6.1–6.3) αφορά τον εντοπισμό καταστροφών, τον σχεδιασμό αντίδρασης σε κρίσεις και την ανάκαμψη μετά την κρίση. Ευθυγράμμιση με το πλαίσιο D2.2: ENTREComp (Προσαρμοστικότητα & Εξερευνητική Σκέψη).

6. Ευθυγράμμιση με το D2.2 — Πλαίσιο Ικανοτήτων

Ο παρών Οδικός Χάρτης έχει σχεδιαστεί για να διαβάζεται και να εφαρμόζεται σε συνδυασμό με το D2.2 — το Πλαίσιο Ικανοτήτων SEEDS & SKILLS που έχει εκπονηθεί από την Training2000. Το D2.2 μετατρέπει τις δεξιότητες προτεραιότητας που προσδιορίζονται στον παρόντα Οδικό Χάρτη σε δομημένα μαθησιακά αποτελέσματα — καθορίζοντας τι πρέπει να γνωρίζουν οι μαθητές, τι πρέπει να είναι σε θέση να κάνουν και πόσο ανεξάρτητα πρέπει να μπορούν να εφαρμόζουν τις δεξιότητές τους, σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πλαίσια (GREENComp, ENTREComp, DigComp 3.0, LifeComp) και οργανωμένα σύμφωνα με τις αρχές του ECVET (το Ευρωπαϊκό Σύστημα Πιστωτικών Μονάδων για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση
— ένα πλαίσιο που καθιστά τα προσόντα μεταβιβάσιμα μεταξύ των ευρωπαϊκών χωρών).

6.1 Αποτελέσματα έρευνας: Τρέχουσες ικανότητες έναντι μελλοντικών δεξιοτήτων (A2.2, n=255)

Ο Πίνακας 5 παρουσιάζει τα αποτελέσματα της έρευνας A2.2, όπως αναλύθηκαν στο D2.2, δείχνοντας το χάσμα μεταξύ της τρέχουσας αυτοαξιολογούμενης επάρκειας και της αντιληπτής μελλοντικής ζήτησης κατάρτισης. Αυτή αποτελεί τη βασική βάση τεκμηρίωσης που στηρίζει τόσο το Πλαίσιο Ικανοτήτων (D2.2) όσο και τον παρόντα Οδικό Χάρτη (D2.3).

Πίνακας 5 — Αποτελέσματα της έρευνας A2.2: Τρέχουσες ικανότητες έναντι μελλοντικών δεξιοτήτων (συνολικοί μέσοι όροι)

Τρέχουσες ικανότητες (C1–C12) — Αυτοαξιολογούμενο επίπεδο επάρκειας (n=255)
C6 — Έξυπνες τεχνολογίες / Κυκλική οικονομία 3,43 — Υψηλότερο επίπεδο τρέχουσας επάρκειας
C1 — Ο τουρισμός ως ζωντανό δίκτυο 3,38
C12 — Δίκαιη κατανομή της αξίας 3,37
C3 — Οικολογικό αποτύπωμα / Προώθηση της φύσης 3,37
C10 — Διατομεακές συνεργασίες 3,36
C11 — Διαχείριση Πολιτιστικών Αξιών 3,34
C7 — Δείκτες ευημερίας των κατοίκων 3,15 — Χαμηλότερη τιμή — κρίσιμο χάσμα
C8 — Κοινοτική ιδιοκτησία πολιτιστικής κληρονομιάς 3.16 — Σημαντικό κενό
C9 — Ανάλυση της τουριστικής πολιτικής 3,16 — Κρίσιμο κενό

Μελλοντικές δεξιότητες (FS1–FS6) — Αντιληπτή ζήτηση (n=255)
FS5 — Σχεδιασμός αναγεννητικών εμπειριών 3,60 — Υψηλότερη μελλοντική ζήτηση
FS4 — Ψηφιακές δεξιότητες και τεχνολογία 3,58 — Δεύτερη υψηλότερη
FS3 — Συν-δημιουργία με επίκεντρο την κοινότητα 3,55 — Τρίτη υψηλότερη
FS2 — Αναγεννητική ανάπτυξη του τουρισμού 3,51
FS6 — Χρηματοοικονομική διαχείριση για ΜΜΕ 3,46
FS1 — Διαχείριση κινδύνων και ανθεκτικότητα 3,43 — Χαμηλότερη, αλλά εξακολουθεί να αποτελεί υψηλή προτεραιότητα

Τα δεδομένα αποκαλύπτουν τρία κρίσιμα κενά που εντοπίστηκαν από το D2.2 και επιβεβαιώθηκαν από το D2.3: (1) Κοινοτική ιδιοκτησία και μέτρηση κοινωνικού αντίκτυπου (οι C7, C8, C9 είναι οι τρεις τρέχουσες ικανότητες με τη χαμηλότερη βαθμολογία)· (2) μετάβαση από παθητικά προϊόντα σε μετασχηματιστικές εμπειρίες (το FS5 είναι η μελλοντική ζήτηση με την υψηλότερη βαθμολογία — 3,60/5) και (3) ψηφιακή ενσωμάτωση για οικολογική βελτιστοποίηση (το FS4 βαθμολογήθηκε με 3,58/5 — δεύτερη υψηλότερη βαθμολογία).

6.2 Οι έξι εκπαιδευτικές ενότητες (D2.2)

Το D2.2 διαρθρώνει το πλαίσιο ικανοτήτων σε έξι εκπαιδευτικές ενότητες, καθεμία από τις οποίες αφορά μία από τις μελλοντικές δεξιότητες προτεραιότητας που προσδιορίστηκαν στην έρευνα A2.2. Ο Πίνακας 6 παρουσιάζει την άμεση αντιστοιχία μεταξύ των ενοτήτων του D2.2 και των ικανοτήτων προτεραιότητας του D2.3.

	Ενότητα	Μαθησιακές ενότητες (D2.2)	Ευθυγράμμιση με το πλαίσιο της ΕΕ	Σύνδεση με τις προτεραιότητες του D2.3
M1	Σχεδιασμός εμπειριών αναγεννητικού τουρισμού	Ενότητα 1.1: Αρχές αποκατάστασης της φύσης Ενότητα 1.2: Σχεδιασμός δραστηριοτήτων διατήρησης Ενότητα 1.3: Προώθηση της υπεράσπισης των περιβαλλοντικών αξιών μεταξύ των πελατών	GREENComp: Συστημική σκέψη, προώθηση της φύσης ENTREComp: Προσαρμοστικότητα και διερευνητική σκέψη	FS5 — μέσος όρος 4,6/5 (από κοινού υψηλότερη βαθμολογία)
M2	Ψηφιακές δεξιότητες και ενσωμάτωση της τεχνολογίας	Ενότητα 2.1: Η βιώσιμη ψηφιακή εργαλειοθήκη Ενότητα 2.2: Παρακολούθηση της κατανάλωσης πόρων Ενότητα 2.3: Ανάπτυξη στρατηγικής για την τεχνολογία	DigComp 3.0: Διαχείριση δεδομένων και ψηφιακού περιεχομένου Περιβαλλοντικές επιπτώσεις των ψηφιακών τεχνολογιών	FS4 — μέσος όρος 4,6/5 (από κοινού υψηλότερη βαθμολογία)

M3	Συν-δημιουργία με επίκεντρο την κοινότητα	Ενότητα 3.1: Χαρτογράφηση και εμπλοκή των ενδιαφερόμενων μερών Ενότητα 3.2: Συν-δημιουργία πακέτων δίκαιου κέρδους	GREENComp: Συλλογική δράση, πολιτική δράση ENTREComp: Προσαρμοστικότητα και διερευνητική σκέψη	FS3 — μέσος όρος 4,2/5
	Ενότητα	**Μαθησιακές ενότητες (D2.2)**	**Ευθυγράμμιση με το πλαίσιο της ΕΕ**	**D2.3 Σύνδεσμος προτεραιότητας**
M4	Ανάπτυξη αναγεννητικού τουρισμού	Ενότητα 4.1: Βασικές αρχές της κυκλικής οικονομίας Ενότητα 4.2: Εφαρμογή λειτουργιών μηδενικών αποβλήτων	GREENComp: Προώθηση της φύσης	FS2 — μέσος όρος 4,4/5
M5	Χρηματοοικονομική διαχείριση για ΜΜΕ	Ενότητα 5.1: Πλοήγηση στη χρηματοδότηση πράσινων έργων Ενότητα 5.2: Ανάλυση κόστους-οφέλους για οικολογικές αναβαθμίσεις Ενότητα 5.3: Στρατηγικές βιώσιμες επενδύσεις	ENTREComp: Προσαρμοστικότητα και διερευνητική σκέψη	FS6 — μέσος όρος 4,4/5
M6	Διαχείριση κινδύνων και σχεδιασμός ανθεκτικότητας	Ενότητα 6.1: Φυσικές και ανθρωπογενείς καταστροφές Ενότητα 6.2: Σχεδιασμός αντίδρασης σε κρίσεις Ενότητα 6.3: Μετά την κρίση — Ανάκαμψη και βελτίωση	ENTREComp: Προσαρμοστικότητα και διερευνητική σκέψη	FS1 — μέσος όρος 4,0/5

6.3 Βασικά επαγγελματικά προφίλ (D2.2)

Το D2.2 προσδιορίζει πέντε βασικά επαγγελματικά προφίλ ως το κύριο κοινό-στόχο του εκπαιδευτικού προγράμματος SEEDS & SKILLS. Ο Πίνακας 7 παρουσιάζει τις ενότητες προτεραιότητας για κάθε προφίλ, με βάση τις ανάγκες τους σε δεξιότητες, όπως προσδιορίζονται τόσο στο D2.2 όσο και στις εθνικές αναλύσεις A2.4.

Επαγγελματικό προφίλ	**Πλαίσιο**	**Βασικές ανάγκες δεξιοτήτων (D2.2)**	**Ενότητες προτεραιότητας**
Παρόχοι καταλυμάτων	Ξενοδοχεία, αγροτουρισμός, αγροτικός τουρισμός	Ψηφιακή ενσωμάτωση της κυκλικής οικονομίας· διαχείριση κύκλων πόρων (νερό, ενέργεια, απόβλητα)· βιώσιμες αλυσίδες εφοδιασμού	M2, M4, M5
Ταξιδιωτικά γραφεία & ταξιδιωτικοί πράκτορες	Σχεδιασμός και πώληση πακέτων	Σχεδιασμός μεταμορφωτικών εμπειριών· συν-δημιουργία εκδρομών που εμπλέκουν τους επισκέπτες στην ενεργή αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και τη διατήρηση του πολιτισμού	M1, M3
Οργανισμοί Διαχείρισης Προορισμών (DMO) — οι φορείς που είναι υπεύθυνοι για τη διαχείριση και την προώθηση των τουριστικών προορισμών & Τουριστικά Συμβούλια	Διαχείριση προορισμών	Κοινότητα, πολιτιστική κληρονομιά και διακυβέρνηση· παρακολούθηση της ευημερίας των κατοίκων· πολυτομεακές συνεργασίες· δίκαιη κατανομή της ροής των επισκεπτών	M3, M6
Επαγγελματίες του κλάδου τροφίμων, ποτών και γαστρονομίας	Τροφοδοσία και εστιατόρια	Αλυσίδες εφοδιασμού «μηδενικών μιλίων»· γαστρονομική κληρονομιά των αυτοχθόνων πληθυσμών· οικονομική ανθεκτικότητα της τοπικής οικονομίας	M4, M5
Οδηγοί πολιτιστικής κληρονομιάς και οικοτουρισμού	Εμπλοκή των επισκεπτών στον χώρο	Διαχείριση της βιοποικιλότητας· διαχείριση της φέρουσας ικανότητας με βάση δεδομένα· οικολογική αφήγηση	M1, M2

6.4 Ευθυγράμμιση με τα πλαίσια της ΕΕ

Όλα τα μαθησιακά αποτελέσματα στο D2.2 — και, ως εκ τούτου, όλες οι προτεραιότητες κατάρτισης στον παρόντα Οδικό Χάρτη — ευθυγραμμίζονται ρητά με τρία θεμελιώδη Ευρωπαϊκά Πλαίσια Δεξιοτήτων: το GREENComp — το πλαίσιο δεξιοτήτων της ΕΕ για τη βιωσιμότητα — παρέχει το οικολογικό υπόβαθρο· το ENTREComp
— το πλαίσιο ικανοτήτων της ΕΕ για την επιχειρηματικότητα — αναπτύσσει την προσαρμοστικότητα και τις χρηματοοικονομικές δεξιότητες· και το DigComp 3.0 — το πλαίσιο ψηφιακών ικανοτήτων της ΕΕ — διασφαλίζει ότι οι επαγγελματίες μπορούν να χρησιμοποιούν την τεχνολογία για την παρακολούθηση και τη βελτίωση των επιδόσεων βιωσιμότητας (περιβαλλοντική παρακολούθηση, παρακολούθηση της κατανάλωσης πόρων). Συνολικά, αυτά τα τρία πλαίσια διασφαλίζουν ότι οι επαγγελματίες που έχουν εκπαιδευτεί μέσω του προγράμματος SEEDS & SKILLS θα κατανοήσουν πώς να προστατεύουν και να αποκαθιστούν τα οικοσυστήματα, πώς να δημιουργούν οικονομικά βιώσιμες επιχειρήσεις και πώς να χρησιμοποιούν ψηφιακά εργαλεία για τη μέτρηση και την επικοινωνία του περιβαλλοντικού τους αντίκτυπου.

7. Συστάσεις ανά χώρα

7.1 Ισπανία

Η Fetico συνιστά να δοθεί προτεραιότητα στις Ψηφιακές Δεξιότητες (άμεσο σημείο εισόδου, υψηλή ζήτηση που επιβεβαιώνεται από το A2.2), στη Διαχείριση Κινδύνων (κλιματική ευπάθεια των παράκτιων/νησιωτικών προορισμών — υψηλότερη βαθμολογία A2.4 5/5), στις Αρχές του Αναγεννητικού Τουρισμού (χαμηλή ευαισθητοποίηση που επιβεβαιώνεται από το A2.2), στη Συν-δημιουργία από την Κοινότητα (αντιτουριστικό κλίμα σε μεγάλους προορισμούς) και στη Χρηματοοικονομική Διαχείριση για ΜΜΕ. Η παροχή εκπαίδευσης θα πρέπει να αξιοποιεί το εθνικό ταμείο επαγγελματικής κατάρτισης της Fetico στην Ισπανία (Fundae), το οποίο παρέχει πρόσβαση σε συγχρηματοδοτούμενη κατάρτιση για εποχιακούς εργαζόμενους κατά τη διάρκεια της εκτός εποχής περιόδου, με βασική μορφή τα σύντομα διαδικτυακά μαθήματα σε ενότητες.

7.2 Ιταλία

Οι οργανισμοί IPPOCRATE και Training2000 συνιστούν να δοθεί προτεραιότητα στην ανάπτυξη του αναγεννητικού τουρισμού, στην ενδυνάμωση και τη συν-δημιουργία της κοινότητας, στον σχεδιασμό αναγεννητικών εμπειριών και στις ψηφιακές δεξιότητες. Το ιταλικό πλαίσιο υπογραμμίζει την ανάγκη για εκπαίδευση που να ενσωματώνει περιβαλλοντικές, κοινωνικές, πολιτιστικές και ψηφιακές διαστάσεις σε ένα συνεκτικό πλαίσιο — ο τρέχων κατακερματισμός της παροχής εκπαίδευσης αποτελεί το κύριο κενό. Η υλοποίηση θα πρέπει να συνδυάζει σύντομα μαθήματα με δομοστοιχειωτή δομή και πρακτικά εργαστήρια επί τόπου. Τα «Albergo Diffuso» και «Rigenera Borgo» αποτελούν έτοιμες ιταλικές περιπτωσιολογικές μελέτες.

7.3 Ελλάδα

Η MATHEMAGENESIS συνιστά να δοθεί προτεραιότητα στις ψηφιακές δεξιότητες, στη διαχείριση κινδύνων (πυρκαγιές, έλλειψη νερού, καύσωνες σε νησιωτικούς προορισμούς — βαθμολογία A2.4 5/5), στον σχεδιασμό αναγεννητικών εμπειριών, στη διαπολιτισμική διαχείριση (η υψηλότερη βαθμολογία για την τρέχουσα ικανότητα στην Ελλάδα, 5/5) και στις αρχές του αναγεννητικού τουρισμού. Η κατάρτιση πρέπει να είναι σύντομη, ευέλικτη και προσβάσιμη κατά τη διάρκεια της εκτός εποχής περιόδου Οκτωβρίου–Απριλίου. Οι νεοσύστατοι Οργανισμοί Διαχείρισης Προορισμών (DMO) — οι φορείς που είναι υπεύθυνοι για τη διαχείριση και την προώθηση των τουριστικών προορισμών σύμφωνα με τον ελληνικό νόμο περί διακυβέρνησης του τουρισμού (Νόμος 4875/2021) — αποτελούν τον κύριο θεσμικό δίαυλο για την υλοποίηση των προγραμμάτων.

7.4 Πολωνία

Η FRAME συνιστά να δοθεί προτεραιότητα στην Ψηφιοποίηση, το Ανθρακικό Αποτύπωμα και τη Γνώση σε θέματα ESG, τη Γνώση της Πολιτιστικής και Φυσικής Κληρονομιάς, τη Διαχείριση Έργων και την Ανάλυση Δεδομένων, καθώς και τη Συν-δημιουργία με την Κοινότητα. Η Πολωνία βρίσκεται σε πρώιμο στάδιο της μετάβασης, αλλά παρουσιάζει ισχυρή δυναμική. Οι εκπαιδευτικές επισκέψεις σε αναγεννητικούς προορισμούς σε άλλες χώρες-εταίρους αναγνωρίζονται ως μια ιδιαίτερα πολύτιμη μορφή δράσης. Το αναδυόμενο οικοσύστημα περιφερειακών τουριστικών οργανισμών και συμπράξεων δημόσιου-ιδιωτικού τομέα (ReTour, POT) παρέχει μια αναπτυσσόμενη υποδομή για την υλοποίηση των προγραμμάτων.

7.5 Αυστρία

Το UASB συνιστά να δοθεί προτεραιότητα στις πρακτικές λειτουργίας με αποδοτική χρήση πόρων για θέσεις εργασίας με μεγάλο αριθμό εργαζομένων (κουζίνα, οροφοκομία, εστίαση — αριθμητικά το πιο υποεξυπηρετούμενο τμήμα), στη χρηματοοικονομική διαχείριση για τις ΜΜΕ (τα χαμηλότερα χρηματοοικονομικά αποθέματα από οποιονδήποτε κλάδο της αυστριακής βιομηχανίας (μέσος δείκτης ιδίων κεφαλαίων μόλις 27%)), τη συστημική σκέψη, τη διακυβέρνηση με τη συμμετοχή πολλαπλών ενδιαφερομένων (η πιο συγκεκριμένη ένδειξη αναδυόμενης ανάγκης — dna Lab Lebensraum) και τη διαχείριση κινδύνων. Το εκπαιδευτικό υλικό των προγραμμάτων SEEDS & SKILLS θα πρέπει να στοχεύει ειδικά στα πιο επείγοντα κενά κατάρτισης της Αυστρίας — τομείς όπως η αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και ο σχεδιασμός αναγεννητικών εμπειριών — όπου δεν υπάρχει καμία αυστριακή κατάρτιση σε κανένα επίπεδο.

8. Συνιστώμενες μορφές κατάρτισης και μέθοδοι παράδοσης

Και οι πέντε συνεργαζόμενοι οργανισμοί συμφωνούν ως προς την ανάγκη για μορφές κατάρτισης που να είναι σύντομες, ευέλικτες, αρθρωτές και προσβάσιμες στο εποχιακό και γεωγραφικά διάσπαρτο εργατικό δυναμικό του τουρισμού. Ο Πίνακας 8 συνοψίζει τις προτεινόμενες μορφές.

Πίνακας 8 — Συνιστώμενες μορφές εκπαίδευσης

Μορφή	Χώρες	Αιτιολόγηση
Σύντομα διαδικτυακά μαθήματα με ενότητες (με δικό σας ρυθμό)	Όλες οι χώρες	Συνιστάται γενικά, δεδομένης της έντονης εποχικότητας. Ενότητες διάρκειας 2–4 ωρών κατά παραγγελία — απαραίτητες για εποχιακούς εργαζόμενους, αγρότες και ιδιοκτήτες ΜΜΕ.
Μικτή μάθηση με πρακτικά εργαστήρια	ES, IT, GR, AT	Βασικό διαδικτυακό περιεχόμενο + εφαρμογή με φυσική παρουσία. Ιδιαίτερα αποτελεσματικό για τον σχεδιασμό αναγεννητικών εμπειριών και τη συν-δημιουργία από την κοινότητα.
Μάθηση με βάση την εργασία και επιτόπια μάθηση / καθοδήγηση	AT, IT, PL	Η πιο επεκτάσιμη οδός για το επιχειρησιακό προσωπικό που δεν έχει πρόσβαση σε παροχές ανώτατης εκπαίδευσης. Η διαδικασία πιστοποίησης Umweltzeichen της Αυστρίας αποτελεί το ισχυρότερο υπάρχον μοντέλο.
Επισκέψεις μελέτης και ανταλλαγή μεταξύ ομοτίμων	PL, AT	Ιδιαίτερα σημαντικές σε περιπτώσεις όπου οι αναγεννητικές πρακτικές δεν είναι ακόμη ορατές σε τοπικό επίπεδο. Η Πολωνία συνιστά συγκεκριμένα επισκέψεις σε προορισμούς που εφαρμόζουν αναγεννητικές πρακτικές σε άλλες χώρες.
Σύντομα μαθήματα μέσω κοινωνικών εταίρων (Fundae, συνδικάτα)	ES, GR	Παροχή μέσω της FETICO και άλλων συνδικαλιστικών οργανώσεων κατά τη διάρκεια της εκτός εποχής περιόδου — προσέγγιση εργαζομένων που δεν συμμετέχουν σε επίσημα προγράμματα.
Μικροπιστοποιήσεις και ψηφιακά σήματα	ES, AT	Σε συνάρτηση με την Ατζέντα Δεξιοτήτων της ΕΕ — αναγνώριση ικανοτήτων χωρίς απαιτήσεις πλήρους επαγγελματικού τίτλου, ενίσχυση της παρακίνησης και της ορατότητας στην αγορά εργασίας.

Ένα βασικό διατομεακό συμπέρασμα: η δημιουργία καλύτερου εκπαιδευτικού περιεχομένου από μόνη της δεν αρκεί, αν δεν αντιμετωπιστούν οι διαρθρωτικές συνθήκες που εμποδίζουν την πρόσβαση — οι εποχιακοί κύκλοι απασχόλησης, τα περιορισμένα οικονομικά αποθέματα των μικρών τουριστικών επιχειρήσεων, η γεωγραφική διασπορά και ο πολυγλωσσικός χαρακτήρας του εργατικού δυναμικού στον τομέα του τουρισμού (το 59 % του εργατικού δυναμικού στον τομέα του τουρισμού στην Αυστρία αποτελείται από αλλοδαπούς· σημαντικά ποσοστά παρατηρούνται επίσης στην Ισπανία, την Ιταλία και την Ελλάδα). Ο σχεδιασμός της κατάρτισης πρέπει να ανταποκρίνεται σε αυτές τις διαρθρωτικές πραγματικότητες.

9. Συστάσεις πολιτικής

Συνιστώνται οι ακόλουθες πολιτικές παρεμβάσεις για να καταστεί δυνατή η μετάβαση στον αναγεννητικό τουρισμό σε όλες τις χώρες-εταίρους και σε επίπεδο ΕΕ, με βάση τις εθνικές αναλύσεις και των πέντε εταίρων.

Πίνακας 9 — Συστάσεις πολιτικής ανά επίπεδο

Επίπεδο	Τομέας πολιτικής	Σύσταση
ΕΕ	Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Δράσης για τις Δεξιότητες & Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση	Αναγνώριση των μικροπιστοποιήσεων για τον αναγεννητικό τουρισμό στο πλαίσιο του ΕΠΠ (Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων — ένα κοινό πλαίσιο αναφοράς που καθιστά τα προσόντα συγκρίσιμα σε ολόκληρη την Ευρώπη). Πίεση για την ενσωμάτωση περιεχομένου ειδικά προσαρμοσμένου σε κάθε χώρα στο Εργαστήριο Δεξιοτήτων Τουρισμού της ΕΕ. Συνέχιση των επενδύσεων στο πλαίσιο του Erasmus+ ΚΑ2/ΚΑ3 πέρα από τα προγράμματα SEEDS & SKILLS.
ΕΕ	CSRD και υποστήριξη των ΜΜΕ	Παροχή στοχευμένης υποστήριξης στις ΜΜΕ για την ενίσχυση της ικανότητάς τους να συμμορφωθούν με την CSRD· συνδυασμός των απαιτήσεων υποβολής εκθέσεων με την παροχή συγχρηματοδοτούμενης κατάρτισης.
Ισπανία	Πρόγραμμα σπουδών ΕΕΚ & πρόσβαση των εργαζομένων	Ενσωμάτωση δεξιοτήτων στον τομέα της ανανεώσιμης ενέργειας στην «Familia Profesional de Hostelería y Turismo». Επέκταση των πιστώσεων της Fundae στους εποχιακούς εργαζόμενους. Σύνδεση της χρηματοδότησης του PSTD με την απόδειξη της κατάρτισης του εργατικού δυναμικού.
Ιταλία	Ολοκληρωμένο πρόγραμμα σπουδών και κίνητρα για τις ΜΜΕ	Ανάπτυξη ολοκληρωμένου προγράμματος σπουδών για τον αναγεννητικό τουρισμό που θα συνδέει οικολογικές, κοινωνικές, πολιτιστικές και ψηφιακές δεξιότητες. Παροχή κινήτρων στις ΜΜΕ για επενδύσεις σε πράσινες δεξιότητες.
Ελλάδα	Διαχείριση προορισμών και ευέλικτη κατάρτιση	Ενίσχυση των δυνατοτήτων των Οργανισμών Διαχείρισης Προορισμών (DMO) στο πλαίσιο του ελληνικού νόμου για τη διαχείριση του τουρισμού (Νόμος 4875/2021). Σχεδιασμός σύντομων, ευέλικτων προγραμμάτων κατάρτισης, προσβάσιμων κατά τη διάρκεια της εκτός εποχής περιόδου Οκτωβρίου–Απριλίου, για νησιωτικούς και παράκτιους προορισμούς.
Πολωνία	Αναγεννητικός τουρισμός στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (ΕΕΚ) και υποδομή δεδομένων	Εισαγωγή του αναγεννητικού τουρισμού στα προγράμματα ΕΕΚ ως ξεχωριστή έννοια. Δημιουργία ανοιχτών πλατφορμών παρακολούθησης. Προώθηση των εκπαιδευτικών επισκέψεων ως αναγνωρισμένης μορφής κατάρτισης.
Αυστρία	Κίνητρα βιωσιμότητας και μεταρρύθμιση του AMS	Αντιστροφή της μείωσης του «Nachhaltigkeitsbonus» (από 7% σε 3,5%). Παροχή υποστήριξης για την απόκτηση προσόντων μέσω του AMS στους εργαζόμενους του τουρισμού. Επέκταση της διαδικασίας διαχείρισης προορισμών με επίκεντρο την κοινότητα του «Destinations-Netzwerk Austria» πέρα από τις δέκα πιλοτικές περιοχές που καλύπτει σήμερα.

10. Βασικοί φορείς για την υλοποίηση του οδικού χάρτη

Ο Πίνακας 10 προσδιορίζει τους βασικούς φορείς για την υλοποίηση, οργανωμένους ανά κύριο ρόλο.

Ενδιαφερόμενος	Χώρες	Ρόλος στην εφαρμογή του Οδικού Χάρτη
Υπουργεία Τουρισμού	ES, IT, GR, PL, AT	Εθνική πολιτική τουρισμού· μεταρρύθμιση του προγράμματος σπουδών ΕΕΚ· στρατηγική βιωσιμότητας· εθνικά συστήματα πιστοποίησης.
Οργανισμοί Διαχείρισης Προορισμών (DMO) — οι φορείς που είναι υπεύθυνοι για τη διαχείριση και την προώθηση των τουριστικών προορισμών (dna AT· περιφερειακοί/τοπικοί Οργανισμοί Διαχείρισης Προορισμών (DMO) — οι φορείς που είναι υπεύθυνοι για τη διαχείριση και την προώθηση των τουριστικών προορισμών)	AT, ES, IT, GR, PL	Διαχείριση και διακυβέρνηση προορισμών· εφαρμογή διαδικασιών με τη συμμετοχή πολλαπλών ενδιαφερομένων σε επίπεδο πρώτης γραμμής· μοντέλο dna Lab Lebensraum (AT).
SEGITTUR (ES); ENIT (IT); GNTO (GR); POT (PL); ÖW (AT)	Όλα	Εθνική προώθηση του τουρισμού και καινοτομία· επέκταση και διάδοση του πλαισίου δεξιοτήτων.
Συνδικαλιστικές οργανώσεις και κοινωνικοί εταίροι	ES, AT, IT	FETICO (ES), Arbeiterkammer (AT), CCOO/UGT (ES): εκπροσώπηση των εργαζομένων· παροχή κατάρτισης από το Fundae (ES)· AMS/προώθηση πολιτικών (AT).
Εργοδοτικές ενώσεις	Όλα	WKO/ÖHV (AT), Hostelería de España/CEHAT (ES), Confcommercio (IT), Πολωνικό Επιμελητήριο Τουρισμού (PL): προσέγγιση των ΜΜΕ· από κοινού σχεδιασμός της κατάρτισης.
Αρχές και σχολές ΕΕΚ	Όλα	Μεταρρύθμιση των προγραμμάτων σπουδών· ενσωμάτωση του αναγεννητικού τουρισμού στα εθνικά προσόντα· συστήματα μαθητείας.
Πανεπιστήμια (ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης)	Όλα	Περιεχόμενο σχετικά με τη συστημική σκέψη και τη διαχείριση της βιωσιμότητας· προσαρμογή για την ΕΕΚ/την επιχειρησιακή υλοποίηση· έρευνα.
Ινστιτούτο Βιόσφαιρας· δίκτυα BR της UNESCO	ES, IT, AT	Πιστοποίηση και πρότυπα· σύνδεσμοι προς πρωτοποριακούς τόπους μελέτης περιπτώσεων (REGENERA, Waldviertel, Albergo Diffuso).
Ενώσεις αγροτικής ανάπτυξης (LAG/GDR)	ES, IT, PL	Γέφυρα μεταξύ τουριστικών επιχειρήσεων και τοπικών κοινοτήτων· πρόσβαση σε φορείς που δραστηριοποιούνται στον αγροτικό τομέα και στον τομέα της φύσης.

11. Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης

Πίνακας 11 — Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης 2026–2030

Χρονοδιάγραμμα	Βραχυπρόθεσμες δράσεις	Μεσοπρόθεσμες δράσεις	Μακροπρόθεσμος στόχος
2026	Ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού SEEDS & SKILLS (D3.1–D3.4) με βάση τα D2.2 και D2.3	Εκπαίδευση πιλότων με τη συμμετοχή ≥25 επαγγελματιών του τουρισμού ανά χώρα-εταίρο	Δημιουργία διακρατικού δικτύου φορέων παροχής εκπαίδευσης στον τομέα του αναγεννητικού τουρισμού
2027	Οριστικοποίηση και δημοσίευση όλων των εκπαιδευτικών υλικών με ανοιχτή πρόσβαση (CC BY-NC-SA 4.0)	Διοργάνωση εκδηλώσεων διάδοσης (συνέδρια, εργαστήρια και εκπαιδευτικές συνεδρίες) με σκοπό την κοινοποίηση των αποτελεσμάτων του έργου σε ένα ευρύτερο κοινό πέραν των εταίρων του έργου σε κάθε χώρα-εταίρο	Υποβολή της τελικής έκθεσης του έργου και της αξιολόγησης επιπτώσεων στη FRSE/NA
2027–2028	Προώθηση της ενσωμάτωσης του πλαισίου ικανοτήτων SEEDS & SKILLS στα εθνικά προγράμματα σπουδών Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης — τα εκπαιδευτικά προγράμματα που προσφέρονται από επαγγελματικά εκπαιδευτικά ιδρύματα	Να επιδιώξει την αναγνώριση των μικροπιστοποιήσεων σε εθνικό και κοινοτικό επίπεδο	Συμμετοχή σε επόμενα έργα Erasmus+ για την επέκταση και την προσαρμογή του πλαισίου
2028–2030	Επέκταση της παροχής κατάρτισης μέσω των κοινωνικών εταίρων, των κέντρων ΕΕΚ και των ενώσεων εργοδοτών	Παρακολούθηση της αποδοχής και του αντίκτυπου μέσω της μεθοδολογίας διαχρονικής παρακολούθησης A2.2	Να τροφοδοτηθούν με στοιχεία το Εργαστήριο Δεξιοτήτων Τουρισμού της ΕΕ και η Ευρωπαϊκή Ατζέντα Δεξιοτήτων

12. Συμπεράσματα

Ο παρών Οδικός Χάρτης επιβεβαιώνει ότι η μετάβαση στον αναγεννητικό τουρισμό βρίσκεται σε εξέλιξη και στις πέντε χώρες-εταίρους του προγράμματος SEEDS & SKILLS — ωστόσο, παραμένει άνιση, εύθραυστη και δεν υποστηρίζεται επαρκώς από τα υφιστάμενα πλαίσια κατάρτισης και πολιτικής. Το πιο σαφές εύρημα και στις πέντε εθνικές αναλύσεις είναι το επίμονο χάσμα μεταξύ της επείγουσας ανάγκης για την ατζέντα του αναγεννητικού τουρισμού στο επίπεδο του πολιτικού διαλόγου της ΕΕ και των εθνικών πολιτικών, και της περιορισμένης διείσδυσης των αναγεννητικών εννοιών στο πραγματικό εργατικό δυναμικό, στα εκπαιδευτικά προγράμματα, στην ευαισθητοποίηση των εργοδοτών και στις θεσμικές πρακτικές στο πεδίο. Η γεφύρωση αυτού του χάσματος αποτελεί την καθοριστική πρόκληση — και ευκαιρία — για τον ευρωπαϊκό τουρισμό τα επόμενα χρόνια.

Οι έξι δεξιότητες προτεραιότητας που προσδιορίζονται στον παρόντα Οδικό Χάρτη — Ψηφιακές Δεξιότητες και Ενσωμάτωση Τεχνολογίας, Σχεδιασμός Αναγεννητικών Εμπειριών, Αρχές Ανάπτυξης του Αναγεννητικού Τουρισμού, Χρηματοοικονομική Διαχείριση για ΜΜΕ, Συν-δημιουργία με Επίκεντρο την Κοινότητα, καθώς και Διαχείριση Κινδύνων και Σχεδιασμός Ανθεκτικότητας — αντιστοιχούν άμεσα στις έξι ενότητες μάθησης που αναπτύχθηκαν στο D2.2. Αυτή η σκόπιμη ευθυγράμμιση διασφαλίζει ότι η βάση τεκμηρίωσης που συγκεντρώθηκε μέσω του WP2 δεν είναι απλώς περιγραφική, αλλά μεταφράζεται άμεσα σε δομημένα μαθησιακά αποτελέσματα, κριτήρια αξιολόγησης και περιεχόμενο προγράμματος σπουδών, τα οποία οι εταίροι του WP3 θα αναπτύξουν σε εκπαιδευτικό υλικό ανοικτής πρόσβασης για επαγγελματίες του τουρισμού σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Πέρα από το έργο SEEDS & SKILLS, ο παρών Οδικός Χάρτης υποδεικνύει μια ευρύτερη μεταμόρφωση που πρέπει να υποστεί ο ευρωπαϊκός τουριστικός τομέας. Ο τουρισμός δεν είναι απλώς μια οικονομική δραστηριότητα — είναι μια κοινωνική και οικολογική σχέση μεταξύ επισκεπτών, κοινοτήτων υποδοχής και ζωντανών τοπίων. Το εκμεταλλευτικό μοντέλο που κυριαρχεί στον τομέα εδώ και δεκαετίες — το οποίο αντιμετωπίζει τους προορισμούς ως πόρους προς κατανάλωση — δημιουργεί ολοένα και μεγαλύτερο κόστος: οικολογική υποβάθμιση, εκτόπιση κατοίκων, κατακερματισμό των κοινοτήτων και, τελικά, την καταστροφή των ίδιων των χαρακτηριστικών που κάνουν τους προορισμούς αξιόλογους για επίσκεψη. Ο αναγεννητικός τουρισμός προσφέρει μια θεμελιωδώς διαφορετική λογική λειτουργίας. Απαιτεί όμως ένα διαφορετικό είδος επαγγελματία — έναν επαγγελματία εξοπλισμένο με συστημική σκέψη, οικολογική παιδεία, δεξιότητες διευκόλυνσης της κοινότητας και οικονομική ανθεκτικότητα. Αυτός ο επαγγελματίας δεν υπάρχει ακόμη σε μεγάλη κλίμακα. Η δημιουργία τους αποτελεί το έργο της επόμενης δεκαετίας.

Οι συστάσεις πολιτικής που παρατίθενται στο Κεφάλαιο 9 αντικατοπτρίζουν τις διαρθρωτικές αλλαγές που απαιτούνται για να καταστεί δυνατή αυτή η μεταμόρφωση σε συστημικό επίπεδο. Η ενσωμάτωση των ικανοτήτων του αναγεννητικού τουρισμού στα εθνικά προγράμματα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης — τα προγράμματα κατάρτισης που προσφέρονται από επαγγελματικά εκπαιδευτικά ιδρύματα, η επέκταση της πρόσβασης στην κατάρτιση σε εποχιακούς και αγροτικούς εργαζόμενους, η δημιουργία πράσινων χρηματοδοτικών μέσων προσβάσιμων σε μικροεπιχειρήσεις, καθώς και η αναγνώριση των μικροπιστοποιητικών αναγεννητικού τουρισμού στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων — δεν αποτελούν μεμονωμένα αιτήματα πολιτικής, αλλά αλληλένδετους μοχλούς που, από κοινού, θα δημιουργήσουν το ευνοϊκό περιβάλλον για τη μετάβαση σε ευρύτερη κλίμακα. Η κοινοπραξία SEEDS & SKILLS καλεί τις εθνικές κυβερνήσεις, τις αρχές ΕΕΚ, τους κοινωνικούς εταίρους και τα θεσμικά όργανα της ΕΕ να αντιμετωπίσουν την ανάπτυξη του εργατικού δυναμικού στον αναγεννητικό τουρισμό ως στρατηγική προτεραιότητα στο πλαίσιο της Πράσινης Συμφωνίας, της Ευρωπαϊκής Ατζέντας Δεξιοτήτων και της Πορείας Μετάβασης του Τουρισμού της ΕΕ.

Το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης που καθορίζεται στο Κεφάλαιο 11 εκτείνεται έως το 2030 — το έτος έως το οποίο η ΕΕ έχει δεσμευτεί να επιτύχει τους στόχους της Πράσινης Συμφωνίας. Εάν ο αναγεννητικός τουρισμός πρόκειται να συμβάλει ουσιαστικά στην επίτευξη αυτών των στόχων, ο μετασχηματισμός του εργατικού δυναμικού πρέπει να ξεκινήσει τώρα. Η επιτυχία το 2030 θα έχει ως εξής: εθνικά συστήματα επαγγελματικής κατάρτισης σε όλες τις χώρες-εταίρους που θα περιλαμβάνουν τον αναγεννητικό τουρισμό ως ξεχωριστό και αναγνωρισμένο τομέα ικανοτήτων· μια γενιά επαγγελματιών του τουρισμού που θα μπορούν να σχεδιάζουν εμπειρίες που αποκαθιστούν τα οικοσυστήματα και ενδυναμώνουν τις κοινότητες· Οργανισμοί Διαχείρισης Προορισμών (DMO) — οι φορείς που είναι υπεύθυνοι για τη διαχείριση και την προώθηση τουριστικών προορισμών και τουριστικών επιχειρήσεων — μεγάλων και μικρών — με τις οικονομικές γνώσεις που απαιτούνται για να επενδύσουν στη δική τους μετάβαση· και προορισμοί σε όλη την Ευρώπη που θα είναι πραγματικά καλύτεροι — οικολογικά, κοινωνικά και οικονομικά — χάρη στις επισκέψεις που δέχονται.

Στο πλαίσιο του έργου SEEDS & SKILLS, τα άμεσα επόμενα βήματα είναι σαφή: την ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού ανοικτής πρόσβασης στο WP3 (έως τον Δεκέμβριο του 2026), εκδηλώσεις διάδοσης (συνέδρια, εργαστήρια και εκπαιδευτικές συνεδρίες) σχεδιασμένες για να μοιραστούν τα αποτελέσματα του έργου με ένα ευρύτερο κοινό πέρα από τους εταίρους του έργου σε κάθε χώρα-εταίρο το 2027, και τη διάδοση όλων των αποτελεσμάτων του έργου μέσω της Πλατφόρμας Αποτελεσμάτων Erasmus+ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής — του επίσημου αποθετηρίου για τα αποτελέσματα των έργων Erasmus+ και της ευρύτερης ευρωπαϊκής κοινότητας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΕΕΚ). Ωστόσο, η φιλοδοξία αυτού του Οδικού Χάρτη εκτείνεται πέρα από τον διετή ορίζοντα του έργου. Προσφέρεται ως συμβολή στον συνεχιζόμενο ευρωπαϊκό διάλογο σχετικά με το πώς θα πρέπει να εξελιχθεί ο τουρισμός — και ως πρόσκληση προς εκπαιδευτικούς, επαγγελματίες, υπεύθυνους χάραξης πολιτικής και τουριστικούς προορισμούς να συμμετάσχουν στη μετάβαση προς έναν τουρισμό που θεραπεύει αντί να βλάπτει. Οι σπόροι έχουν φυτευτεί. Οι δεξιότητες αναπτύσσονται. Το ταξίδι έχει ξεκινήσει.

13. Βιβλιογραφικές αναφορές

- CEDEFOP (2024). Ευρωπαϊκές κατευθυντήριες γραμμές για την ανάπτυξη και τη σύνταξη σύντομων περιγραφών προσόντων με βάση τα μαθησιακά αποτελέσματα. Σειρά εγγράφων εργασίας του Cedefop, 21. Γραφείο Εκδόσεων της ΕΕ. https://www.cedefop.europa.eu/en/publications/6222

- Bianchi, G., Pisiotis, U., & Cabrera Giraldez, M. (2022). GreenComp: Το ευρωπαϊκό πλαίσιο ικανοτήτων για τη βιωσιμότητα. EUR 30955 EN. Κοινό Κέντρο Ερευνών, Ευρωπαϊκή Επιτροπή. https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC128040

- Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2018). EntreComp: Το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Δεξιοτήτων Επιχειρηματικότητας. Γραφείο Εκδόσεων της ΕΕ. https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/ handle/JRC101581

- Cosgrove, J. & Cachia, R. (2025). DigComp 3.0: Το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Ψηφιακών Ικανοτήτων — 5η Έκδοση. Λουξεμβούργο: Γραφείο Εκδόσεων της ΕΕ. https://data.europa.eu/ doi/10.2760/0001149

- Συμβούλιο της ΕΕ (2017). Σύσταση του Συμβουλίου της 22ας Μαΐου 2017 σχετικά με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων για τη δια βίου μάθηση. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/ PDF/?uri=CELEX:32017H0615(01)

- CEDEFOP. ECVET (το Ευρωπαϊκό Σύστημα Πιστωτικών Μονάδων για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση — ένα πλαίσιο που καθιστά τα προσόντα μεταβιβάσιμα μεταξύ των ευρωπαϊκών χωρών): Ευρωπαϊκό Σύστημα Πιστωτικών Μονάδων για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση. https://www.cedefop.europa.eu/en/projects/ european-credit-system-vocational-education-and-training-ecvet

- Bellato, L., Frantzeskaki, N., & Nygaard, C.A. (2022). Αναγεννητικός τουρισμός: ένα εννοιολογικό πλαίσιο που αξιοποιεί τη θεωρία και την πρακτική. Tourism Geographies.

- BMWET / Στατιστική Υπηρεσία της Αυστρίας / WIFO (2025). Τουρισμός στην Αυστρία 2024 — Έκθεση για τον τουρισμό. https://www.statistik.at

- Cedefop (2024). Συνοπτικές εκθέσεις πολιτικής για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση 2024 — Ελλάδα. https://www.
cedefop.europa.eu

- Destinations-Netzwerk Austria / dna (2024). Διαχείριση προορισμών 4.0: Διαχείριση του βιώσιμου χώρου. https://www.dna-tourismus.at

- Dredge, D. (2022). Αναγεννητικός τουρισμός: μετασχηματισμός νοοτροπιών, συστημάτων και πρακτικών. Journal of Tourism Futures, 8(3), 269–281.

- EcoAustria / ÖHV (2024). Έλλειψη εργατικού δυναμικού στον τομέα του τουρισμού. https://ecoaustria.ac.at

- Exceltur (2024). Τουριστικές προοπτικές: Απολογισμός του τουρισμού στην Ισπανία. https://www.exceltur.org

- ISTAT Περιφέρεια Μάρκε (2023). Στατιστικά στοιχεία για τον τουρισμό — Κοιλάδες Μετάουρο/Τσεζάνο.

- Υπουργείο Βιομηχανίας και Τουρισμού (2025). Στρατηγική «Ισπανία Τουρισμός 2030». https://www.mintur.
gob.es

- Υπουργείο Τουρισμού της Ιταλίας (2022). Στρατηγικό Σχέδιο Τουρισμού 2023–2027. https://www.
ministeroturismo.gov.it

- Πολωνικό Επιμελητήριο Τουρισμού (2025). Διάγνωση για τη στρατηγική ανάπτυξης του οργανωμένου τουρισμού στην Πολωνία 2026–2035. https://pit.org.pl

- Πολωνικός Οργανισμός Τουρισμού (2025). Συνεργασία–Καινοτομία–Βιώσιμος Τουρισμός. https:// www.pot.gov.pl
- Πολωνικός Οργανισμός Τουρισμού (2025). Εργαστήρια «Αναζωογόνηση των πολωνικών προορισμών». https:// www.pot.gov.pl
- Ποντλάσκα Περιφερειακή Οργάνωση Τουριστική (2025). Σύνοψη κύκλου εργαστηρίων σχετικά με την ανάπτυξη βιώσιμου, αναγεννητικού και ανθεκτικού τουρισμού. https://podlaskie.it
- Περιφερειακός Οργανισμός Τουρισμού της Δυτικής Πομερανίας (2025). Αναγεννητικός τουρισμός — ReTour 2. https://zrot.pl
- SEPE (2024). Έκθεση για την αγορά εργασίας στον τουριστικό τομέα. https://www.sepe.es
- Παγκόσμιο Συμβούλιο Ταξιδιών και Τουρισμού (2023). Ετήσια Έρευνα για την Ελλάδα 2023. https://www.wttc.org
- Κοινοπραξία SEEDS & SKILLS (2026). A2.2 Κύριο σύνολο δεδομένων — Όλες οι χώρες. Εσωτερικό έγγραφο του έργου, KA220-VET-F7326C49.
- Κοινοπραξία SEEDS & SKILLS (2026). D2.1 — Μελέτες περιπτώσεων αναγεννητικού τουρισμού. Εσωτερικό έγγραφο έργου, KA220-VET-F7326C49.
- SEEDS & SKILLS Consortium (2026). D2.2 — Πλαίσιο ικανοτήτων για τον αναγεννητικό τουρισμό. Training2000 / KA220-VET-F7326C49.

Συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά των συγγραφέων και δεν αντανακλούν απαραίτητα αυτές της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ιδρύματος για την Ανάπτυξη του Εκπαιδευτικού Συστήματος (FRSE). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε το FRSE μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνα για αυτές.

Το παρόν έγγραφο μπορεί να αντιγραφεί και να αναπαραχθεί σύμφωνα με τους παραπάνω κανόνες (https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/). Επιπλέον, πρέπει να αναφέρονται σαφώς οι συγγραφείς του εγγράφου και όλα τα σχετικά τμήματα της δήλωσης πνευματικών δικαιωμάτων. Το παρόν έγγραφο ενδέχεται να τροποποιηθεί χωρίς προειδοποίηση. Αριθμός έργου 2025-1-PL01-KA220-VET-000352020